

Advies van 28 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagde wordt
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Fraters Maristen.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met een bijlage is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 juni 2012. Op 13 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Frater [naam] f.m.s., Overste van de Congregatie van de Fraters Maristen.

1.2. Op 29 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn vertrouwenspersoon mevrouw [naam] en zijn juridisch adviseur mr. Viellevoeye-Geers voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen Frater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een gezin van vijf kinderen. Hij was het middelste kind. Na de lagere school - in [jaar], klager was toen vijftien jaar oud - werd klager naar het internaat [naam] in [plaats] gestuurd (hierna: 'het internaat') om daar de MULO te volgen. Klager verbleef tot [jaar] op het internaat.

Klager vond het niet leuk op het internaat. Men vond hem brutaal en daarom kreeg hij veel straf. Hij werd dan afgezonderd en geslagen. Ook moest hij staande eten of in de hoek op zijn

knieën zitten. Nooit was er een hartelijk woord. Klager miste warmte. Hij is drie keer weggelopen, 23 kilometer naar huis. Klager werd echter altijd weer teruggebracht. Eens per veertien dagen was er bezoek. Bij wijze van straf werd dat klager echter vaak ontzegd. Het klimaat op het internaat was zo streng dat de jongens aldaar spraken over ‘kamp Buchenwald’.

Klager is seksueel misbruikt door de frater Overste. Klager heeft begrepen dat het om aangeklaagde gaat. Volgens aangeklaagde had klager iets aan zijn geslachtsdeel. Aangeklaagde liet daarom kruiden uit Amsterdam komen. Er werd een mengsel van gemaakt waarmee aangeklaagde het geslachtsdeel van klager insmeerde. Klager mocht dat van aangeklaagde niet zelf doen. Het insmeren gebeurde op de kamer van aangeklaagde.

Aangeklaagde dwong klager ook om na het douchen voorover te gaan staan zodat aangeklaagde kon kijken of de bilspleet van klager goed schoon was. Ook de penis van klager werd dan bekeken.

2.2. Klager is getrouwd met een vrouw die niet katholiek was. Zij is dat geworden om met klager te kunnen trouwen. Klager schaamt zich daarvoor, hij heeft zijn vrouw geïntroduceerd in een kerk die veelvuldig de fout is ingegaan.

De mishandeling en het misbruik op het internaat drukken een stempel op klagers leven. Zijn levensgeluk wordt er negatief door beïnvloed.

2.3. Klager hoopt door het indienen van zijn klacht te bewerkstelligen dat dit soort praktijken niet meer voorkomen. Klager is ontzettend boos over het misbruik in de Kerk. Hij wenst erkenning van en een spijtbetuiging voor hetgeen hem is aangedaan. Hij komt niet alleen op voor zichzelf, maar ook voor de vele andere slachtoffers

3. De reactie

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Frater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat de Overste van het internaat in de periode dat klager daar verbleef bekend stond als streng en Spartaans. Voorts erkent Frater [naam] dat het internaat in de volksmond soms ‘Buchenwald’ werd genoemd. Over misbruik door aangeklaagde is echter niets bekend. De klacht kan bevestigd noch ontkend worden.

3.2. Frater [naam] biedt namens de Congregatie zijn oprechte excuses aan voor het misbruik en hetgeen klager is overkomen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Beoordeeld dient te worden of de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3. van de Procedure. Naar het oordeel van de Klachtencommissie kan het controleren van het geslachtsdeel en de bilspleet van klager na het douchen objectief bezien niet aldus worden geduid. Het was destijds niet ongebruikelijk dat na het wassen een controle van dien aard werd uitgevoerd en volgens klager gebeurde het bij alle kinderen. Dat neemt niet weg dat het voor klager een onaangename en vernederende ervaring is geweest.

4.3. Het insmeren van de geslachtsdelen van klager kan objectief bezien wel als seksueel misbruik worden geduid. Hoewel de ouders kennelijk wisten van het feit dat klager de behandeling onderging, is het naar het oordeel van de Klachtencommissie merkwaardig dat de behandeling door aangeklaagde op diens kamer diende te geschieden en niet bijvoorbeeld op de ziekenzaal door de ziekenbroeder. Voorts is opvallend dat aangeklaagde erop stond zelf het geslachtsdeel van klager in te smeren. Dit terwijl klager al dertien jaar oud was en derhalve zelf het mengsel kon aanbrenge. Klager vroeg ook aan aangeklaagde of hij het zelf mocht doen, maar aangeklaagde liet dat niet toe. Gelet op die omstandigheden is de Klachtencommissie van oordeel dat het insmeren als seksueel misbruik moet worden geduid.

4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. De Klachtencommissie gelooft, en dat is door de Congregatie ook niet weersproken, dat klager in zijn periode op het internaat veelvuldig is gestraft en vernederd en dat die periode, mede daardoor, voor klager vreselijk is geweest. De Klachtencommissie is echter alleen bevoegd om te oordelen over seksueel misbruik. In de thans voorliggende zaak zijn geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ten aanzien van het seksueel misbruik door aangeklaagde ondersteunen.

4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld over aangeklaagde onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Fraters Maristen de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 december 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. L. Erfmeyer, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Fraters Maristen en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.